

Σχέδιο Ομιλίας για Thessaloniki Summit

1. Συγκυρία/Οικονομική πολιτική

- Η ελληνική οικονομία εισέρχεται από μια φάση σταθεροποίησης σε μια **φάση ανάκαμψης**, όπως εξήγησε και ο Υπουργός, ο κ. Σταθάκης.
- Δεν αρκεί όμως για το ξεπέρασμα της κρίσης. Κρίση δομική, ενός στρεβλού παραγωγικού μοντέλου.
- Απαιτούνται εκείνες οι **ωθήσεις** που θα επιταχύνουν την ανάκαμψη και θα τη στρέφουν προς ένα νέο πρότυπο δίκαιης και βιώσιμης ανάπτυξης. Δίκαιης: που τα οφέλη της να διαχέονται στην κοινωνία. Βιώσιμης: οικονομικά και περιβαλλοντικά.
- Για αυτές μας τις προσπάθειες προπάντων θα μιλήσω. Τις προσπάθειες **να αξιοποιήσουμε συντονισμένα και με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία που μπορούν να δώσουν τις αναγκαίες ωθήσεις.**
- Κρίσιμες για τις προοπτικές της οικονομίας θα είναι ωστόσο και οι ευρύτερες πολιτικές/οικονομικές εξελίξεις:
 - Κλείσιμο δεύτερης αξιολόγησης.
 - Ένταξη των ελληνικών τραπεζών στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ
 - Διευθέτηση δημόσιου χρέους

2. Αλλάζουμε το παραγωγικό μοντέλο

- Η ανάταξη της ελληνικής οικονομίας δεν μπορεί παρά να στηριχτεί στην **αναβάθμιση της εργασίας και την ανάσχεση της τάσης φυγής των υψηλά καταρτισμένων νέων ανθρώπων.**

- Αντιστρέφουμε λοιπόν την «κούρσα προς το πάτο» (race to the bottom), επιδιώκοντας τη **δημιουργία καλά αμειβόμενων και ασφαλών θέσεων εργασίας.**
- Συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας το **υψηλά καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό: οι νέοι επιστήμονες και μηχανικοί.**
[Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ: Η Ελλάδα πολύ ψηλά στη διαθεσιμότητα επιστημόνων και μηχανικών (6^η σε 140 χώρες), ψηλά σε ευρεσιτεχνίες ανά εκατομμύριο κατοίκων (38^η), πολύ χαμηλά σε υιοθέτηση καινοτομιών, δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη επιχειρήσεων κλπ.]
- Στόχος μια οικονομία έντασης γνώσης και όχι φτηνού εργατικού δυναμικού. Το πραγματικό πρόβλημα σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας είναι το χαμηλό επίπεδο επενδύσεων στην έρευνα και την τεχνολογία.
- Οπότε υποστηρίζουμε **καινοτομικές δραστηριότητες σε οχτώ τομείς προτεραιότητας**, όπου η χώρα αφενός έχει στρατηγικά συγκριτικά πλεονεκτήματα ώστε να ανοιχτεί στο εξωτερικό, και αφετέρου μπορεί να καλύψει εσωτερικές ανάγκες: (1) αγροδιατροφή, (2) υγεία και φάρμακα, (3) τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, (4) ενέργεια, (5) περιβάλλον, (6) μεταφορές και την εφοδιαστική αλυσίδα, (7) υλικά κατασκευών, (8) πολιτισμό [συν (9) τουρισμό].
- Προπάντων όμως επιδιώκουμε να **στηρίξουμε ευρύτερες συνεργασίες και συνέργειες κλάδων και επιχειρήσεων**, δημιουργώντας **αλυσίδες αξίας.**

3. Η σημασία του πόρων του ΕΣΠΑ

- Η απορρόφηση του ΕΣΠΑ 2007-2013 «κράτησε» την οικονομία το 2015, και το τέταρτο τρίμηνο εκταμιεύτηκαν 5 δις ευρώ, αφού είχαν εξυγιανθεί τα προγράμματα (μείωση υπέρογκων

υπερδεσμεύσεων – εξοικονόμηση πολύτιμων εθνικών πόρων) και είχαμε διαπραγματευθεί την αλλαγή των κανονισμών του ΕΣΠΑ με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με αποτέλεσμα να είμαστε πρώτοι στην ΕΕ σε ότι αφορά την απορρόφηση κοινοτικών πόρων.

- Ενεργοποιήσαμε τις 4 πρώτες δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ για τη μικρή και μεσαία επιχειρηματικότητα (πρώτοι από τα 28 κράτη-μέλη της ΕΕ).
- Έχει ήδη ενεργοποιηθεί πάνω από το 40% του νέου ΕΣΠΑ, και σύντομα θα βρισκόμαστε στο 50% (προσκλήσεις ύψους 9 δις ευρώ). Η δουλειά που έγινε όλο το προηγούμενο διάστημα αποδίδει καρπούς. Είμαστε έτοιμοι να αξιοποιήσουμε μέσω ΕΣΠΑ το θετικό momentum που δημιουργείται για την ελληνική οικονομία.
- Στον αναπτυξιακό σχεδιασμό περιλαμβάνονται εκτός των δράσεων για την επιχειρηματικότητα, και δράσεις που αφορούν την κοινωνική πολιτική, την περιβαλλοντική πολιτική και τις υποδομές.

4. Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία και χρηματοδοτικά πλαίσια

- Ζητούμενο η **προσέλκυση νέων πόρων και η συντονισμένη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων για τις αποφασιστικές ωθήσεις στην οικονομία.**
- Αδυναμία τραπεζικού δανεισμού, αποκλεισμός από παραδοσιακό τραπεζικό σύστημα. Ανάγκη για νέα εργαλεία, νέους πόρους. **Παράλληλο χρηματοδοτικό σύστημα, που να δίνει ευκαιρίες σε μια νέα κοινωνικά υπεύθυνη επιχειρηματικότητα.**
- Διαπραγματευόμαστε με την **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων**, με την **Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανικοδόμηση και την Ανάπτυξη**, και άλλους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς,

σε συνεργασία με το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, τη δημιουργία νέων αναπτυξιακών εργαλείων.

- Μέχρι το τέλος του χρόνου (2016) θα έχουν ενεργοποιηθεί (α) το νέο αναπτυξιακό Ταμείο Συμμετοχών, (β) το νέο Ταμείο Επιχειρηματικότητας, (γ) το νέο πρόγραμμα «Εξοικονομά». Μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2017 θα ενεργοποιηθούν (δ) το νέο Ταμείο Υποδομών και (ε) το νέο Ταμείο Μικροπιστώσεων.
- Προχωρούμε λοιπόν στη δημιουργία ενός αναπτυξιακού **Ταμείου Συμμετοχών (Fund of Funds)**. Τη διαχείριση θα αναλάβει το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο (EIF). Σημαντικό ρόλο θα έχει ωστόσο ο νέος δημόσιος αναπτυξιακός φορέας (που θα προκύψει από την αναβάθμιση των ΕΤΕΑΝ/ΤΑΝΕΟ). Το Ταμείο θα συγκεντρώνει επενδυτικά κεφάλαια από δημόσιους πόρους, το EIF, άλλες επενδυτικές τράπεζες, εξειδικευμένα ιδιωτικά funds. Θα ξεκινήσει με **200 εκατ. €** συγχρηματοδοτούμενους πόρους. Από τα επιμέρους υποταμεία θα μπορούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις να αντλούν **χρηματοδότηση με τη μορφή σύγχρονων εργαλείων** (συμμετοχή στη μετοχική σύνθεση: equity capital, venture capital), ενώ θα παρέχονται και συμβουλευτικές υπηρεσίες για επιχειρήσεις που βρίσκονται σε οποιαδήποτε φάση της ζωής τους, είτε στο αρχικό στάδιο είτε στο στάδιο ανάπτυξής τους. Θα ενισχύονται κάθε είδους επιχειρήσεις, με προτεραιότητα στους οχτώ στρατηγικούς τομείς και ιδιαίτερα στον **τομέα των νέων τεχνολογιών και της έρευνας**.
- Το νέο **Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ)**, με αρχικό κεφάλαιο **400 εκατ. €** συγχρηματοδοτούμενους πόρους, θα αφορά προϊόντα δανειακά και εγγυοδοσίας.

- Από το νέο πρόγραμμα «**Εξοικονομώ κατ' οίκον**» θα διατεθούν συνολικά πόροι **292 εκατ. €**, με τη μορφή επιχορηγήσεων καθώς και ενός Ταμείου συγχρηματοδότησης (70 εκατ. €).
- Το νέο **Ταμείο Υποδομών**, που θα αποτελέσει τη συνέχεια του JESSICA, θα κινηθεί στους άξονες (α) του περιβάλλοντος, (β) της ενέργειας, (γ) της αστικής ανάπτυξης, με παρεμβάσεις ενδεικτικά για την ενεργειακή εξοικονόμηση σε δημόσια κτίρια, την ανάπτυξη επιχειρηματικών/τεχνολογικών πάρκων, καθώς και τουριστικών/λιμενικών υποδομών.
- Το **Ταμείο Μικροπιστώσεων** θα δώσει βάρος, μεταξύ άλλων, στη στήριξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.
- Συστήνεται το **Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας** (ΕΛΙΔΕΚ). Με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους του ΠΔΕ (60 εκατ. €) και την ΕΤΕπ (άλλα 180 εκατ. €), συνολικά δηλαδή **240 εκατ. €** για την τριετία 2016-2018, θα δώσει σημαντική ώθηση στην έρευνα και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της. Επιδιώκουμε την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου, το μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας σε μια οικονομία έντασης γνώσης, που να επενδύει στην έρευνα και την τεχνολογική καινοτομία.
- Έχουμε ξεκινήσει την αξιοποίηση του **Σχεδίου Γιούνκερ**. Έχουν υπογραφεί **συμφωνίες ύψους 645 εκατ. ευρώ**, με τα οποία **μοχλεύουμε 1,4 δισ. ευρώ ιδιωτικούς πόρους στην πραγματική οικονομία**. Στο αμέσως επόμενο διάστημα αναμένουμε πολλαπλάσιες συμφωνίες για νέα έργα.
- Ακόμη, μέσω του **απευθείας δανεισμού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ)** έχουν διασφαλιστεί **1,4 δισ. ευρώ**, με τα οποία σε συνδυασμό με πόρους του ΕΣΠΑ θα υλοποιηθούν **τρία σημαντικά έργα**: (α) η νέα γραμμή 4 του

Μετρό της Αθήνας, (β) η ενεργειακή διασύνδεση Κρήτης-Πελοποννήσου μέσω υποβρύχιου καλωδίου, (γ) η επέκταση του δικτύου φυσικού αερίου σε περιοχές της Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας.

- Επιδιώκουμε να προσελκύσουμε **ιδιωτικές επενδύσεις**. Είναι σε **προχωρημένο στάδιο 11 συνολικά επενδύσεις (ύψους 1,1 δις. €)** που έχουν υποβληθεί στο Enterprise Greece εκ των οποίων **δύο βιομηχανίες**. Αλλάζει το κλίμα, εμπιστοσύνη στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και ιδιαίτερα στο ανθρώπινο δυναμικό της.
- **Αποφασιστικές ωθήσεις μπορούν ακόμη να δώσουν οι διακρατικές συνεργασίες**. Ιδιαίτερα στην περιοχή της βαλκανικής χερσονήσου. Πρόγραμμα Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020 (130 εκατ. €);
- Μεγάλη σημασία αποδίδουμε και στο **εθνικό σκέλος του ΠΔΕ: Αυξάνουμε κάθε χρόνο σταδιακά τους πόρους (1 δις. '17-'18, 1,25 δις. '19-'20)**. Στόχος η υλοποίηση περισσότερων έργων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (που δεν θα ήταν επιλέξιμα στα ευρωπαϊκά προγράμματα). **Καθιερώνουμε κι εδώ, σε ό,τι αφορά τη διαχείριση, διαφανείς μηχανισμούς ελέγχου.**

5. Αναπτυξιακός νόμος

- Ψηφίστηκε ο **νέος αναπτυξιακός νόμος (ο πρώτος νόμος που ήρθε στη Βουλή μετά την πρώτη αξιολόγηση)**.
- Καινοτόμος ως προς τα μέσα χρηματοδότησης.
- Ενιαίος σχεδιασμός - Συμπληρωματικότητα χρηματοδοτικών εργαλείων (ίδιοι τομείς προτεραιότητας με ΕΣΠΑ: προπάντων **Τεχνολογία Πληροφορικής/Επικοινωνιών και Αγροδιατροφή**).

- Σε αντίθεση με τους προηγούμενους αναπτυξιακούς (μερίδα του λέοντος σε λίγα σχέδια, κατά κανόνα χαμηλής τεχνολογίας), τώρα **έμφαση σε καινοτομία/εξωστρέφεια, σε συνέργειες/δικτυώσεις.**
- **Για μεγάλες επενδύσεις: σταθερό φορολογικό πλαίσιο.** Ενισχύσεις μόνο για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- Αντιμετώπιση παθογενειών παρελθόντος – παρατάσεις – ενίσχυση επενδύσεων προηγούμενων αναπτυξιακών.
- Αρχές Οκτωβρίου ενεργοποιούνται τα **τέσσερα πρώτα καθεστώτα** (τα πιο βασικά, θα πάρουν το μεγαλύτερο μέρος):
 - Ενισχύσεις μηχανολογικού εξοπλισμού
 - Γενική επιχειρηματικότητα
 - Νέες ανεξάρτητες ΜΜΕ
 - Ενισχύσεις καινοτομικού χαρακτήρα για ΜΜΕ

6. Νομοθετικά

- Ήδη σε δημόσια διαβούλευση οι διατάξεις. Τον Οκτώβριο νομοσχέδιο στη Βουλή,
- **Απλοποίηση αδειοδότησης επιχειρήσεων.** Ηλεκτρονική πλατφόρμα. Ίδρυση νέας επιχείρησης εντός 1 μέρας, αντί για 38 μέρες κατά μέσο όρο σήμερα.
- **Αναμόρφωση και ισχυροποίηση Επιμελητηρίων.** Κέντρα υποστήριξης επιχειρήσεων.

7. Το στίγμα της νέας λογικής στις δράσεις του ΕΣΠΑ

- Χρήση ρήτρας ευελιξίας – κάλυψη μισθολογικού και ασφαλιστικού κόστους.
- Μέχρι το τέλος του 2016 θα ανακοινωθεί μια πλειάδα δράσεων. **Ενδεικτικά** αναφέρω τις εξής:

- Έχει ήδη προδημοσιευτεί δράση (συνολικού προϋπολογισμού 370 εκατ. ευρώ) που θα ενισχύει **συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς για την προαγωγή επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία, καθώς και επιχειρήσεις για να κάνουν οι ίδιες έρευνα (μεμονωμένα ή σε ομάδες).**
- Σύντομα δράσεις: (α) για την **αναβάθμιση υφιστάμενων επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους, 50 έως 250 εργαζομένων (με προϋπολογισμό 100 εκατ.),** (β) για τη δικτύωση των επιχειρήσεων (clusters, meta-clusters) με στόχο τη δημιουργία εγχώριων αλυσίδων αξίας (45 εκατ.), (γ) για την ίδρυση νέων τουριστικών επιχειρήσεων (240 εκατ.), (δ) για την αναβάθμιση επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων σε επιχειρήσεις στους τομείς προτεραιότητας του ΕΠΑΝΕΚ (25 εκατ. ευρώ), (ε) για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών.

8. Αλλαγές στο σύστημα διοίκησης του ΕΣΠΑ

- Το **άνοιγμα του ΕΣΠΑ στην κοινωνία** είναι μια διαδικασία εξόχως πολιτική! Κατοχυρώνουμε τη **διαφάνεια** σε όλα τα επίπεδα: με την ανώνυμη και αδιάβλητη αξιολόγηση των προτάσεων, τη διάχυση της πληροφόρησης για όλα τα προγράμματα, την ανοιχτή πρόσβαση στα δεδομένα του συστήματος.
- Σε συνεργασία με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δημιουργήσαμε έναν καταπιστευτικό λογαριασμό (escrow account), ο οποίος επιτρέπει την εκταμίευση πόρων χωρίς να απαιτείται η κατάθεση εγγύησης προκαταβολής.
- Στο πλαίσιο του ανοίγματος ενός περικλειστού συστήματος στην κοινωνία, **αποδίδουμε μεγάλη σημασία στη δημόσια διαβούλευση για όλες τις δράσεις. Ο Σύνδεσμός σας κατέθεσε**

συγκροτημένες προτάσεις για το ΕΣΠΑ, όπως και ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος.

- Αυτήν ακριβώς τη συμμετοχή θέλουμε από τους κοινωνικούς και επιχειρηματικούς φορείς. Η ανάπτυξη είναι υπόθεση και των παραγωγικών φορέων, όχι μόνο του δικού μας σχεδιασμού.

9. Η σημασία της ανάπτυξης

- Η ανάπτυξη για εμάς δεν είναι ουδέτερο μέγεθος, έχει σαφές κοινωνικό και πολιτικό περιεχόμενο. Αντιμετώπιση συνεπειών κρίσης αλλά και προϋπαρχουσών παθογενειών – δεν επιθυμούμε την επιστροφή στο προ κρίσης μοντέλο αλλά τη δημιουργία ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος.
- Δίκαιη ανάπτυξη – Δίκαιη κατανομή βαρών και ωφελειών.
- Πέρα από τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, προχωρούμε σε θεσμικές παρεμβάσεις έτσι ώστε η **δημόσια διοίκηση** να μπορεί να υποστηρίξει το εγχείρημα της παραγωγικής ανασυγκρότησης.
- Η μεγέθυνση της οικονομίας αποτελεί προϋπόθεση για να αποφευχθεί η ενεργοποίηση του «μηχανισμού έκτακτης ανάγκης».
- Το ξεκίνημα της ανάπτυξης θα δείξει ότι η στρατηγική της παραγωγικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανασυγκρότησης είναι εφικτή.